

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллик куни — 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар кўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

КЕЛАЖАК ЁШЛАР ҚЎЛИДА

Хозирги кунда юртимизда «Камолот» ёшлар ижтимоий Ҳаракати ташаббус гуруҳини ташкил этиш борасида ёшлар фикрини ўрганиш ҳамда шу асосда Низом ишлаб чиқиш юзасидан жойларда кўплаб суҳбатлар ўтказилмоқда. Дарҳақиқат, Ҳаракат аъзосининг бурч ва вазифалари нимадан иборат? Ёшларни ортидан эргаштира оладиган етакчилар қандай ишларни амалга ошириши лозим, қишлоқ ёшларининг бу борадаги фикр-мулоҳазалари қандай? Оққўрғон туманидаги Х. Олимжон номи ширкат хўжалигида меҳнат қилаётган бир гуруҳ ёшлар билан суҳбатимиз шу ҳақда бўлди.

Олимжон МАМАЮСУПОВ, ширкат хўжалигида ҳисобчи, 22 ёшда. - Мамлакатимиз тараққиётини юксалтиришда қишлоқ ёшларининг ўрни ниҳоятда катта. Хозирги кунда ширкат хўжалигимизда юзга яқин ёш йигит-қиз меҳнат қилади. Кўпгина ёш

йигит-қизлар мана шу даврда маънавий ёрдамга эҳтиёж сезади. Ҳаракат йигит-қизларга маънавий ёрдам кўлини чўзиши, ёшларга мустақил ҳаётда ўз ўрнини топиши учун йўл-йўриқ кўрсатиб, уларни қийнаётган муаммоларнинг ечимида ёрдам бериши лозим.

Шоҳиста АБДУРАИМОВА, ширкат хўжалиги аъзоси:

- Қишлоқнинг ўзига хос муаммолари бор. Энди ёшларни иш билан таъминлаш, уларнинг яхши билим олишларини назорат қилиб бориш, ҳар бир кунининг унумли ўтиши Ҳаракат аъзоларига кўпроқ боғлиқ бўлади. Ҳаракат энг аввало ёшларнинг вақти унумли ўтишига эътибор бериши керак. Уларни бўш қолдирмаслиги, фойдали ишларга жалб қилмоғи лозим. Бирор иш билан машғул бўлган йигит-қиз ишончим комилки, ҳеч қачон вақтини бекор ўй-хаёлларга сарф қилмайди.

Яна бир фикр. Қишлоқ ёшлари ҳам шаҳарлик тенгдошлари каби ўқиб, изланишни хоҳлайди. Қишлоқда ҳам

қанчадан-қанча иқтидорли ёшлар бор. Биз ёшлар ҳеч қачон меҳнатдан қочмаймиз. Ташаббускор Ҳаракат гуруҳи қишлоқ ёшларининг олийгоҳларга киришига озроқ туртки берса, нур устига аъло нур бўларди.

Элдор КАРИМОВ, ширкат хўжалиги аъзоси. - Ижтимоий Ҳаракат гуруҳи юрагида ўти бор қишлоқ ёшларини тўплаб қишлоқда тадбиркорлик фаолиятини амалга оширса, айни муддао бўларди. Шунингдек, тикувчилик, пазандачилик, дурадгорлик, сартарошлик, чилангарлик каби касб-хуналарни ўргатувчи тўғарақлар ташкил қилиниб, ишсиз юрган ёшлар унга жалб этилса, соз бўларди.

Меҳнати рағбатлантирилган, боз устига хуна ўрганган йигит-қизнинг кўнглида яшаш завқи уйғонади. Ҳаракатнинг эътиборидан баҳраманд бўлган ёш албатта жамоанинг, туманинг, Ватаннинг гуллаб-яшнаши учун тинмай изланади.

Суҳбатни Ф. ТОҲИРОВА эзиб олди.

САЛОМ, ТАНСИҚ БАҲОР!

Яна кўк тубида сайрайди кушлар,
Яна ерда кўхна ям-яшил кўрпа.
Яна тандан кетди мудрашу тушлар,
Яна ёшдек дилда ўйлар минг турфа.

Гар ибора қилдим, қофия сийқа,
Аждод ўлмаслигин ҳақиқати бу.
Баҳор дединг: бирдан олам антиқа
Ва сенда энг ёлқин, тирик бир туйғу.

Ёшингни, дардингни, изтиробингни
Бир силкиниш билан отасан йироқ.
Хаёлинг етмаган, умид тутмаган
Энг йироқ уфқлар келар яқинроқ.

Ва сен яна қалби оташга тўлиқ,
Тоғни талқон қилгич қудрат танингда
Меҳнатга тушасан, ҳосил ҳам бўлиқ,
Бу йил етилажак шонда ақалли,
Заррача маҳсулинг бўлиши аниқ.

Эй, баҳор, тўймагич жоним бор,
Сен билан туғилди у эгиз.
Борлигинг кўчмоққа холим бор,
Ишлайлик йил бўйи иккимиз.

Яралиш - туғилиш удуминг
Чарчаган қонимга эт пайванд.
Йил бўйи яшил сув, кўк нуруннг
Томирда югурсин юз минг чанд.

Йил бўйи ниҳолдай саргаймас
Саратон зуғмига берай дош.
Қаҳратон қаҳридан мунгаймай,
Қонимда кез, яшил, Ёш Куёш...

ЗУЛФИЯ

СУРАТДА: Жиззах вилояти халқ ижодиёти ва маданий, маърифий ишлар маркази раҳбари Раҳматулла Саримсоқов Галлаорол тумани маданият уйи қошидаги «Гаштак» халқ-фольклор ансамбли аъзолари билан суҳбатда.

О. НУРМАМАТОВ туширган сурат.

КўНГЛИМ ЮКСАЛДИ

Мени кўпдан буён қишлоқлардаги баъзи тенгдошларим ҳаёти ўйлантириб келатганди. Ёшларнинг «Камолот»

ижтимоий Ҳаракатини ташкил этилишидан кўнглим бир қадар юксалди. Қишлоқларда ишсиз юрган тенгдошларим, тирикчилик ваҳида

ўқишини ёки энг сеvimли касбини ташлашга мажбур бўлган дўстларим аинқиса бу воқеани катта қизиқиш билан кўтиб олишган бўлишса керак.

Ишончим комилки, ёшлар ижтимоий Ҳаракати ўз муаммоларини ўзи ҳал қиладиган, сиёсатни, иқтисодни мунтазам кузатиб, таҳлил эта оладиган билими, эзюкка ёшлар жамоасига айланади. Фақат эндигина тетапоя бўлаётган ёшлар ижтимоий Ҳаракатига биздан кўра

тажрибали, ҳаёт сабоқларида суяги қотган катта авлод вакиллари ҳам ёрдам қўлларини чўзишса, нур устига аъло нур бўлади.

«Камолот» ижтимоий Ҳаракати давлат ва ёшлар ўртасида бамисоли бир кўприк бўлиши, ёшларимизнинг ўй-ташвишларини, муаммоларини давлат ташкилотларига етказиб, ҳал бўлишига ёрдамлашиши зарур деб ўйлайман.
Фарҳод НОДИРОВ

МАҚСАД АНИҚ БЎЛСИН

Ушбу касбда ишлаётганимга кўп бўлгани йўқ. Аммо, қисқа муддатли фаолиятим жараёнида шунинг англаб етдимки, ёш авлоднинг турли маданий-маърифий тадбирлар-қувноқлар ва зукколар баҳси, кўнгулочар ўйинлар, спорт мусобақалари ва фан тўғарақлари машғулотларига бўлган қизиқиши, аниқроғи эҳтиёжи кучли. Фақат уларни уюштириб, жиқсатириб, маъзур тадбирларни мазмунли, қизиқарли ташкил этадиган та-

шаббускорлик етишмайди, назаримда. Фикримни давом эттириб, баъзи мулоҳазаларимни билдирмоқчиман.

Ушбу масъулият «Камолот» ёшлар ижтимоий Ҳаракати зиммасига тушади. Шундай экан, аввало бу ташкилотнинг ҳар томонлама пухта тайёрланган дастури бўлмоғи лозим. Унда масалан, мактаб раҳбарларининг масъулияти ҳам алоҳида бобда акс этмоғи шарт. Негаки, бир-икки киши уни амалга оширишининг уддасидан чиқа олмайди. Бундан ташқари, ёшлар таш-

килотининг бошқарувчиси етакчи бўладиган бўлса, унинг атрофига эпчил, қаққон, ташкилотчи, фидойи ёшлардан иборат ташаббускор гуруҳ тўпланмоғи, ягона мақсад йўлида жиқсатиб ҳаракат қилмоғи лозим.

Ишни тўғри, мақсадли ва бир маромда олиб бориш учун маънавият, маданият, санъат, спорт ва бошқа соҳалар бўйича бўлим ва бўлинмалар ташкил этилиб, уларга ҳам ишчан, аълочи ва ташкилотчи ёшлар тайинланиб, ё сайланиб қўйилса маъқул бўлади.

Юқорида айтганимдай бу иш ўз-ўзидан бўлмайди. Муайян микдорда маблағ ҳам керак. Турли жиҳозлар лозим

бўлади. Ана шу ўринда мактаб, коллеж ёки бошқа ўқув муассасаси раҳбарияти кўлаб юбормаса иложи йўқ. Ахир барча ўқув даргоҳида ҳам мусиқа асбоблари, спорт анжомлари ва бошқа жиҳозлар тугал, деб бўлмайди. Агар кўплашиб, бир ёқадан бош чиқариб юқоридagi истақларни амалиётга тадбиқ этсак, ёшларимиз онгидаги ва ҳаётидаги бўшлиқни тўлдирish мумкин.

Қамола БАҲРОМОВА,
Самарқанд вилояти Булунгур туманидаги 15-урта мактабнинг ёшлар етакчиси

ЛАББАЙ!

Ёшлигинда эшитганинг қулогингда бир умрга қоларкан. Дорилфуннинг талабаси эдим. Иш ўрганиш учун "Саодат" журнаliga юборишди. Дастлаб ходимларнинг телефондаги нозик муомаласи эътиборимни тортди. Идорадаги уч телефоннинг қай бири жирингласа, уни ким кўтаришидан қатъий назар биргина сўз:

- Лаббай! - бўларди.

Кейин билсам, бу фазилат ҳаммага Зулфияхонимдан оққан экан. У киши ўрни-ўрнида ҳаммамизга телефон ҳам ярим дийдор эканини, кўпол муомала кишини ҳатто телефондан безиллатиб қўйиши мумкинлигини кўп айтди.

Иш жараёнида Зулфияхоним сим орқали яхши муомала билан узоқ манзилли яқин қилишни, ишни тез ва соз битиришни ўргатардилар. Кишиларда яхши таассурот қолдириш, учрашганда уялиб қолмаслик учун қалбимиздаги илқлиги эзгулини симнинг нариги ёғидагилардан аямаслики таъкидлардилар. У киши билан гаплашганда телефон ярим дийдор эмас, кўнгилни кўтарадиган, кўзни нурлантирадиган тўлиқ дийдорлигини хис қилардик.

Катта-кичик ёзувчи, шоирларнинг ҳаммаси журналимизда асарлари билан иштирок этишни фахр билишарди. Бунда шу телефон муомалаларининг ахамияти катта эди, албатта. Домла Ойбек, Миртемир, Абдулла Қаҳҳор, Уйғун, Гафур Гуломлардан бу оддий му-

омала учун кўп марта "Боракалло!" эшитганмиз.

Зулфияхоним доим қалам аҳли табиатининг нозиклигини таъкидлабгина қолмай, вақти келса уларнинг рафиқалари билан ҳам гаплашганда ўзбекона одоб сақлаш зарурлигини тайинлардилар:

- Кўпичча телефонни ёзувчиларнинг умр йўлдошлари кўтаришади. Кўплари оддий уй

Зулфияхонимнинг айтганлари тўғри чиқарди. Шеър ёки ҳикояларини олиб келган катта ёзувчилар, гарчи биз Зулфияхоним номидан телефон қилган бўлсак ҳам, тўғри бўлимга, телефон қилган ходим ёнига келишар, кейин биргаликда Зулфияхоним хоналарига кирардик.

Катта-катта ёзувчи-шоирларнинг шу ташрифлари давомий-

1 март - Зулфия таваллуд тошган кун

совғалар бердилар. Мен билан Гулчеҳрага жажжигина шишачадаги атиргул мойини берар эканлар, чинданми ёки ҳазиллашиб:

- Тўйларинггача ишлатманглар! Никоҳингиз кунни очинглар! - деб тайинладилар.

Гулчеҳрани билмайман-у мен ҳақиқатда ҳам атиргул

- деб сўрадилар.

Айтдим, аммо уни Зулфияхоним совға қилганларини, уни тўйимиз кунни ишлатишни тайинлаганларини айтишга уялдим. Атиргул мойининг бўйи у кишини ҳам маст қилди шекилли.

Бир йили қайим Болгарияга дам олгани кетадиган бўлдилар.

- Кеннои, сизга нима совға олиб келай? - деб сўрадилар

сафар олдимдан.

- Агар топа олсанг, бирикки шишачада атиргул мойининг тозасидан олиб келсанг, келиноингни суякка қайноси бўласан бир умр,- дедилар мендан аввал у киши.

Кейинчалик ўзлари ҳам хорижга борганларида ҳар гал чиройли ёғоч галадончага солинган атиргул мойидан олиб келардилар. Айримларини ҳамон тансиқ билиб гоҳ-гоҳида, алоҳида тантаналардагина суртаман. Ҳар гал Зулфияхоним совға қилган ўша жажжи шишача, у кишини айтган сўзлари, очган кунимдаги ажабловур ҳам маъсум, ҳам ёрқин, ҳам тўлқинли ҳаяжон ёдимга тушаверади. Дилим ўз-ўзидан ёришиб кетади.

Ҳа, Зулфияхоним кишининг умрида эсдан чиқмайдиган чиройли, ҳаяжонли хотираларни қолдиришни яхши кўрардилар ва буни ниҳоятда шоирона назокат билан бажарардилар.

Раҳима ШОМАНСУРОВА

келди. Ҳурмат билан кутиб олдик.

- Бир илтимос билан келдим, Зулфияхон, йўқ демайсиз! - деди аёл хушуд жилмайиб. - Қизим Палончихон университетни битирапти. Журналист дипломини олаяпти... Сизнинг кўлингизда, "Саодат" журналида ишлаш орзуси бор!

- Жуда яхши орзу! - дедилар Зулфия опа бамайлихотир. - Келсин, ишласин! Лекин Палончихон аввал яхши мақолалар, лавҳалар ёзсин. Мана, қизларга олиб келсин. Шуларга маъқул келса, кейин ўйлаб кўрамиз,- дедилар. Ва яна биз томонга ишора қилиб, қўшиб қўйдилар. - Бу қизларимнинг журналга аввало қалами келган. Яъни ёзган мақола, лавҳалари, ҳикоялари. Кейин эса ўзлари... Ҳа, опажон, журналда ишлаш учун ким бўлишидан қатъий назар қўлида ўткир қалами бўлиши керак:

Аёл ҳам, биз ҳам, тўғриси бундай жавобни кутмаган эдик. Шунинг учун ўртага бироз сукут тушди. Ва аёл ўзини ноқулай сездди. Лекин сир бой бермади.

- Майли, Зулфияхон, майли. Сиз тўғри айтаяпсиз,- дея хайрлашиб чиқиб кетди. Лекин палончихон ёзмади ҳам, келмади ҳам.

Санъат МАҲМУДОВА

УСТОЗ СУВРАТИГА ЧИЗГИЛАР

бекалари, яна ўзингизни улардан устун кўрсатманг! Мен фалон редакцияда ишлайманку деб, дабдурустдан: "Фалончи акамни телефонга қақриб беринг!"-деманлар. Ҳаммалари адабиёт оламидан, эрларининг нима устида ва қандай ишлаётганидан хабардор аёллар. Салом бериб, қилмигингизни танитиб, омонлигини сўраб, кейин журналга шеър ёки ҳикоя ваъда қилганларини, шунга эслатиб қўймоқчи эканлигингизни айтсангиз, бас. Ишонинг, ўша кунни бўлмаса ҳам, эртасига айтган нарсангизни катта ёзувчиларнинг ўзлари олиб келиб беришади. Маданиятли, одобли муомалага жавоб ҳам юксак даражада бўлади-да!

да асарларини бературиб: - Топширингизни бажаролганимдан хурсандман. Бир ўқиб кўринг, маъқул бўлса - кўнглим юксалади, - деган камтарона гаплари ҳамон қулогимда.

АТИРГУЛ МОЙИ

Янглишмасам, 1965 йилнинг эрта кузи эди. Зулфияхоним Болгария сафаридан юксак мукофот - "Кирилл ва Медофий" орденини олиб қайтдилар. Одатдагидек, қизлар ҳаммамиз йнгилишиб, опани зиларат қилгани бордик... Бир дунё таассурот билан келибдилар. Ҳавас билан тингладик. Яралажак шеърлар ҳаяжонни аввалдан туйдик.

Кетар чоғимиз ҳаммамизга сафардан олиб келган эсдалик

мойини яшириб қўйдим. Опа айтганларидек уни тўйимиз кунни очдик. Ўша дамларда бир бошқача ҳаяжонда, ўзимга-ўзим бахт-у ҳақиқий муҳаббат тилаб, атирдан суртиб қўйдим. Ёш боладек шишачадан аллақандай сеҳр кутдим ҳам шекилли...

Атиргул мойининг бўйи шундай ажойибмиди ёки менинг ҳаётимда рўй бераётган воқеалар шунга мойилмиди, харқалай атиргул мойи бўйини ҳали-ҳали ўнлаб бошқа атирлар орасидан ажратиб оламан, вужудим бир галати тўлқинланибми, яйрабми кетади.

Унинг бўйи бир менга эмас, "у киши"га ҳам маъқул бўлди шекилли, бир кунни:

- Атрингизнинг номи нима?

Ҳар гал 1 март кунни Зулфия опанинг серфайз хонадони қариндошлар, дўст-ёрлар, шоғирдлар билан гавжум бўларди...

ЗУЛФИЯ МАКТАБИ

ёхуд устоз ҳақидаги хотиралардан санрлар

ринг. Чанг ютиб, ёнида юринг. Ҳасратини ҳам тингланг. Ишчининг дастгоҳи сизнинг ҳам қулоқларингизни битирсин! Хўп, оқ йўл! Эртага Хоразмга учасиз!

Орадан йиллар ўтди. Қанча вилоятларда бўлдим. Таассуротларим журнал саҳифаларига қўнди. Ёз кунлари Зулфия опа Андижон, Наманган вилоятларида бўлган ижодий учрашувлардан кайтган, тўғри менинг хонамга кириб келдилар. Бағриларига босиб кўришдилар. Устознинг кайфиятлари зўр, руҳлари баланд эди.

- Раҳмат! - дедилар менга кўзларида меҳр тошиб, - Раҳмат! Наманганда ҳам, Андижонда ҳам сизни еслашди. Яхши гаплар айтишди. Раҳмат!

- Йўғ-е,- дейман ўзимни но-

қулай сезиб, - йўғ-е...

Бир кун ишга бироз кечикиб келдим. "Опа сизни сўрадилар",-дейишди. Устоздан уялганимданми ё уйдан кайфиятсиз келганим учунми, хузурларига кирдим рупараларидан жой олган, тўкилиб кетдим.

- Нима гап, тинчликми? - худди оналардек меҳрибонлик ва хавотир билан жиққа ёшга тўлган кўзларимга қарадилар. - Кеча... Бекмирза ака... Ишхонада байрам қилишиб, ичшиган экан...

- Сизни хафа қилдимми? -Йўқ, хафа қилмади. Бутунлай ичмасе дейман-да! - Сизни қаранг-у... - устознинг сузук кўзларида изтироб учкунлари ярқ этди. Қани энди Ҳамид Олимжон бўлса-

ю... гапнинг давомини айтмадилар. Мен қанчалар айрилдим, куйдим. Лекин кўз ёшимни бировга кўрсатмадим. Уйга бекиниб олиб ёлғиз йнгладим. Сиз эса... Бахтга чўмилган аёлсиз!

Мен шошиб кўз ёшимни артдим. Эгилган бошимни кўтардим. Шу тобда Зулфия опанинг соғинч тўла хумор кўзларидан ўпиб-ўпиб олгим, энг ноёб сўзлар билан опатгим келди. Лекин ботинолмадим. Шу-шу ҳаётим ҳақида аввал яхшилаб ўйлаб кўришга ҳаракат қиладиган бўлдим.

Зулфия опа бир умр қаддини тик тутиб яшаган, тўғри сўз, ҳалол инсон эдилар.

Етмишинчи йиллар эди, шекилли, бир кун журналнинг иш режаларини тузиб ўтирсак, катта лавозимда ишлайдиган бир таниқли аёл кириб

Фарзандларим бир ёшга тўлиши билан дадасига қолдириб, икки-уч кунлик сафарга бораверардим. 1967 йилнинг изғиринли кўзида илк бор йўлга отланганимда Зулфия опа анчагина сўхбатлашдилар. Уйим тинчми? Улғин юрадимми? Турмуш ўртоғим сафарга розими? Барини билгач:

- Журналист қандай бўлиши керак, Санъатхон, биласиз-а? - дедилар кўзимга маъноли тикилиб.

Мен бироз ўйланиб, жавоб бердим:

- Журналист кўзи тўқ, юраги тоза бўлиши керак. Ҳаётини пухта ўрганиши зарур. Яна...

- Яшанг! - устоз қувониб елкамга қоқиб қўйдилар. - Журналистнинг кўзи тўқ бўлса фикри-ёдини фақат ҳаётни ўрганишга бағишлайди. Юраги тоза бўлса - одамлар ҳақида ҳаққоний фикр айтади. Мана сиз одамлар ичига бораёпсиз. "Саодат" деб аталмиш катта бир журнал номидан боряёпсиз. Бир пиёла чойни ҳам ўйлаб ичинг. Ҳар бир сўзингиз, ўзни тутишингиз, саволинигиз маъноли бўлсин! Сиз борган жойларга қачондир яна бирорнамиз бориб қолишимиз мумкин...

Ҳа, яна энг муҳими, пахтакор аёлни ёзмоқчи бўлсангиз, албатта даласига бо-

Мана бир неча кундан сўнг Қурбон ҳайити ҳам келяпти. Неча-неча юртдошларимиз Макка-Мадинага бориб хожи бўлиб қайтадилар.

Бундан анча йиллар олдин бу муслмончиликнинг бешинчи фарзи бизнинг буви ва буваларимизнинг етишолмаган орзуси армон бўлиб қолган.

Худога минг шукрки мустақилликка эришганимиздан кейин ҳурматли Президентимиз ҳаж сафарига борадиган юртдошларимизга барча шарт-шароитлар яратиб қўйдилар. Қанчадан-қанча одамлар Ҳажга - Умрага бориб, соғ-омон келаётганларини кўриб мен жуда-жуда севиныман. Отахонлар, онахонлар юзларидан нур ёғилиб қайтишади. Лекин баъзи инсонлар шу улуг жойларга борганда олди-сотти билан шугулланишларини эшитганимда ҳайрон бўлганман.

Баъзилар эса: "Мен Умрага фалон марта бордим, ҳажга эса фалон марта бордим. Сиз бирон марта бормадингизми?" - деб ўзгаларни камситиб қўйишади.

Шундай ҳолатларни кўрганимда, эшитганимда мен буваамларнинг (жойлари жаннатда бўлсин) айтиб берган ривоятларини эслаймам.

Бир замонларда жуда бадавлат киши яшар экан. Кунларнинг бирида у ўзига ухшаган бой-бадавлат дўстлари билан ҳажга бормоқчи бўлиб отланибди. Бир пайт кўчадан ўғли хафа бўлиб кириб келибди. "Ўғлим, нега хафасан, нега кўзингда ёш?" - дебди. Шунда ўғли: "Дадажон, кўшнимизникига чиққан эдим, улар сомса пиширган экан. Болаларига берди, мен сўрасам менга бермади", - дебди. Шунда бой жаҳл билан

кўшнинг олдида чиқиб: "Кўшни, ахир шу одамгарчиликми? Мен-ку ҳажга бормоқчи бўлиб, ўзим билан ўзим овораман. Наҳотки бир дона сомса-ни ўғлимдан қизгандингиз?" - дебди. Кўшни эса бир бева-бечора аёл экан,

ейдиган нарса қолмади. Сизнинг ўғлингиз эса тўқ, шунинг учун унга сомса бермадим", - деб жавоб берибди.

Бу гапларни эшитган бой ҳеч нарса демай, оппоқ оқариб уйига келиб

ЯХШИЛИК САОМАТИ

бўшашиб ўтириб қолибди. Бир неча дақиқадан сўнг бошини кўтариб, йиғиб қўйган мол-мулки, ҳажга сарф қилмоқчи бўлган маблағларига қўзи тушибди. Шунда ўзига-ўзи: "Ахир ён-кўшним шунчалик аҳволда экан, болалари оч экан, харом ўлган молнинг гўштини ейишга кун қолган экан. Менга ҳажда нима

жавоб берибди: "Минг бора узр кўшнинг, менинг болаларим еган сомса сизнинг ўғлингиз учун харом. Чунки мен уни харом ўлган молнинг гўшитдан пиширганман. Менинг болаларим учун ҳалол, чунки шуни емаса очидан ўлишади, бошқа ҳеч

бор?" - дебди. Барча йиғган маблағларини олиб чиқиб камбағал кўшнисига: "Кўшнинг, сиз шундай қийин аҳволда экансиз-у, мен билмаган эканман. Мана шу мол-мулкларни, пулларни мен ҳажга сарф қилиш учун йиққандим. Шу-

Қиссадан
хисса

ларни мингдан-миг рози бўлиб сизга берамман. Болаларингизга оват, кийим-кечак олиб беринг, бундан кейин ҳамма камчиликларингизга мен ўзим ёрдам бераман", - дебди. Бу гапни айтarkan, қушдек энгил тортиб уйига қайтиб чиқибди. Кунлар ўтибди. Бир маҳал бойнинг бирга ҳажга бормоқчи бўлган дўстлари: "Муборак бўлсин!" - деб келиб қолишибди. Шунда бой: "Кечирасизлар, сизлар билмадингизми? Мен ҳажга бормадим. Кўшним бева-бечора, жуда қийин аҳволда экан, ҳамма тўплаган мол-мулкимни ўшанга бердим", - деб жавоб берибди. Шунда дўстлари ҳайрон бўлишиб: "Ие, қандай қилиб хожи бўлмайсиз? Ахир Арофат тоғини атрофида ҳаммамиз сизни кўрдик-ку? Ҳазилингиз ҳам бор бўлсин-е", - деб айтишибди...

Кўрдингизми, азизлар. Оллоҳнинг ҳамма нарсага қодирлигини. Бойнинг ўз кўшнисига қилган меҳр-муруввати учун Оллоҳ ҳажни зиёрат қилгандек қабул қилган экан. Чунки бева-бечоранинг, етимнинг бошини силаш энг катта савоб.

Сизлар нима дейсизлар, азизлар? Менинг буваам раҳматли жуда инсонларвар одам эдилар, учун қори эдилар. Бувимларга, биз невараларга жуда меҳрибон эдилар. Ҳар хил ривоятларни айтиб, ширин сўз билан тарбиялар эдилар. Қуръони каримдан неча-неча сураларни бизга ёшлигимиздан ўргатганлар. Илоҳ, ўтган барча яхшиларнинг, жумладан буважоним ва бувижонимни ҳам жойлари жаннатда бўлсин.

ДИЛДОРАХОН

Тошкент шаҳри

ЭР КИШИНИНГ КЎРКИ ХОТИН ТУФАЙЛИ

Болалик пайларимда ёзи татилни қишлоқда ўтказардим. Ўшанда энам кўп ҳикоятлар айтиб берадди. Уйнинг тўрида дўппи илиглик турарди. Сўрасам энам: "Бу бобонгни дўпписи. Хона тўрида турса руҳи шод бўлади, уйимизга фойз-баракати кириб туради", - дерди. Сўнгга хўрсиниб "эрни-эр қиладиган ҳам, қора ёр қиладиган ҳам хотин" эканлигини таъкидлаб, акасининг хаёти хақида сўзлаб берадди.

"Акамнинг омади келмади. Икки хотини бўлди. Каттаси қатор-қатор туғишни, еб-ичишни, кийишни билди-ю, акамнинг ҳурматини ўз ўрнига қўя олмади. Кўча санғиб, эшик санарди. Хотин бўлиб акамнинг ёқасини оқартирмади. Дўпписи, қўлгаги тоқчада юмалоглиб ётарди. Сира миҳга илиниб ёки тахланиб турмасди. Эрак қишини оёқ ости қилиш туфайли акамнинг "қўли қуриб" камбағаллашиб кетди. Охири иккинчи хотин олиб хиёл кўнгли ёришди. Қўлгага пул тушиб, энди орзу-хавас кўраман деганда, кўзлари юмиллиб кетди", - дея йиғлаганлари кечагидек эсимда.

Хаёт мактаб экан. Онам отамни кўзига боқиб турарди. Олиб келганларини тежаб-тергаб ишлатарди. Тағига янги яқандоз солиб, қўлга сочиқ тутарди. Дўпписини тарки бузилмасди. Дастрўмолчаси иккитадан бўларди. Оғзига алоҳида, бурнига алоҳида.

Отам савдогар бўлгани учун яхши кийинарди. Онам оқ қўйлагини кир қилмай, ювиб-дақмоллаб берадди. Кўрганлар покизалигидан ҳайратга тушарди.

Ота улуг, ҳурматини қил, нарсаларига қўл урма, - дерди. Йиллар ўтиб, уйимизга кут-баракати кирди. Ўн фарзанднинг ҳаммасини ахли-солиҳ қилиб тарбияладилар.

Ҳамон раҳматли отамнинг кийимларини онам кўз қорачигидек асрайди. Уйимизнинг тўрида турсин, фойз-баракати берсин, дея дуо қилади.

Орамизда ўзига зеб бериб, янги чиққан либосни қарзга ботиб бўлса ҳам олиб киядиган аёллар оз бўлса-да бор. Биттасини танийман. Кийинишдан бирорта нуфузли идорада ишлайдими дейсиз. Эрини кўрсангиз яғир дўппи, кир қўйлақда юради. Бир куни дастрўмолини олиб юз-кўзини артиди. Кўриб кўнглим айниб кетди. Наҳотки, хотин уялмайди. Ахир кўрган таниш-билишлар "фалончини эри, ахволини қаранг", демайдими? Тугмалари узилган, пайпоқлари йиртки. Шу ҳолатда бола-чақа боқаман деб кўчага чиқади.

Ҳа, эрак киши меҳрга, парваршига муҳтож. Унга хотин дўст бўлиши керак-да. Топиб келса олаверади-ю, эрининг усти-бошига қарамаса. Шу инсофданми? Баъзи бир оталарни "модний" қизлари бор. Она тарбиясини олганми дейсиз. Пардоз-андозни ўрнига қўяди, отасига эса қарамайди. Бу ўта маданиятсизлик эмасми?

Оиламиз устуни, суянган тоғимиз бўлган эркакларимизнинг ораста, покиза юриши энг аввало уйдаги хотинга боғлиқ. Кўчага чиқиб атрофингизга қаранг. Айниса, идорангиздами, жамоангиздами эркаклар ишлайди. Кузатинг, уларнинг руҳи, кайфияти, кийиниши, озодалиги қандай. Соз бўлса яхши хотини бор. Ақсинча бўлса, баҳосини бераверинг. Эркакнинг бахти, кўрки, обрўси хотинда ҳам бўлади. Эрни ҳурматини жойига қўйган аёл уни кийинтиришни ҳам билади. Бир сўз билан айтганда эъзоз, покизалик бор жойда қут-баракати бисёрдир.

Муқаррама ФАНИЖОН қизи
Асака шаҳри

ҲУҚМ АЙТМОҚҚА ШОШИЛМАНГ

Икки кекса онахон қариндошларимиздан бўлишади. Тўю маросимларда йиғилишсақ, ёнма-ён ўтиришади. Роса маза қилиб суҳбатлашадилар-у... гап айлиб келиб...

- Ўшанда мени "ёлгончи" дегансиза, - деб ёш боладай гина қилади уларнинг биттаси, - ҳамманинг ичиди шунанганги изза бўлганман-ей...

- Вой, ҳеч эсингиздан чиқмади, чиқмади-да, - деб куладилар иккинчи онахон. - Билмай гапирворган эканман, неччи марта кечирим сўрасам ҳам кўнглингиздан чиқармадингиз-да...

Бизга ҳам бу гапларнинг сабаби бир қадар аён бўлиб қолган, яъни бундан анча йиллар аввал иккинчи онахон бир воқеанинг аниқ тафсилотларини билмасдан туриб, кўпчиликнинг орасида дугоналарига дабдурустан: "Сиз ёлгончи экансиз!" - деб жаҳл қилган экан. Кейинчалик воқеа ойдинлашгач, ўзларининг ноҳақ эканликларини билиб узр сўраганлар. Мундоқ қараганда, аллақачон ёддан чиқиб кетадиган гап. Лекин ҳар кимнинг табиати ҳар хилда. Бироқ бу ўринда диққатингизни масаланинг бошқа жиҳатига қаратмоқчиман.

Хаётда шунга ўхшаш воқеалар бўлиб туради: кимдир биров, ёки айтайлик, ўзимиз ҳам баъзида қаердандир эшитган гапимизга асосланиб, қуйиб-ёниб, алам олмаққа шай бўлиб юрамиз. Ниҳоят, ўша одамни ё ёлғиз ёки бошқалар орасида учратиб қоламиз-да, салом-аликака улгурамизми, йўқми... "Сиз... гапиди турмайдиган одам экансиз!" - (мисол учун-да!) деймиз томдан тараша тушгандай. У одам кутилмаган бу ҳукмдан ҳайрон бўлади, бошқаларнинг ўртасида хижолат тортади. Кейин гап-сўзлардан, анча-мунча изоҳу тажаниклардан сўнг маълум бўладики, у одамга нисбатан ноҳақлик бўлибди, уни ноўрин ранжитиб қўйибмиз. Шундан кейин узр сўраймиз, ўзимизни оқлашга тушамиз. Лекин энг ёмон томони - бировнинг дилини ноҳақ ранжитдик, ўзимиз ҳам ноқулай вазиятда

қолдик. Шундай бўлмаслиги мумкин-ку ахир!

Ҳар қандай вазиятда ҳам бировнинг устидан ёмон ҳукм чиқаришга шошилманган одам отар экан.

Ҳиндларнинг бир ажойиб мақоли бор: Яхшидан ёмонлик эмас, балки ёмондан яхшилик излаш фазилатдир. Шундай бўлгач, гумон, шубҳа, орқаваротдан эшилган рости ёлгон гапларнинг асл моҳиятига етмасдан туриб, ундан ноҳақ ҳукм-хулоса чиқариш ва буни ошқор этиб бировнинг дилини оғритиш гуноҳ, шундай эмасми?

Яна: «Қайтиб қирадиган эшигингни қаттиқ ёпма», - деган дону мақол бор. Агар шу мақолни тил билан амалга ошадиган ўзаро муносабатларимизга тадбиқ этсак, қандай кайфиятда, вазиятда бўлишимиздан қатъий назар, муомаламиз мулозим, чиройли сўзларда ифодаланса, бундай суҳбат оқибатдан аввало ўз дилимиз, қолаверса, суҳбатдошимиз кўнгли равшан тортади.

Ўзингиз ҳақингизда кимдир, нима-лардир деганини ўртадаги гап айланттирувчилардан эшитиб ранжиб юрманг. Бу гаплар жуда муҳим деб ўйлансангиз, ўша одамнинг ўзи билан кўнглини кенг қилиб гаплашиб олинг. (Масалан, мен ўзим бундай вазиятларда аввалги хатоларимни қайтармасликка ҳаракат қилардим, яъни бекорчиликдан келиб чиқishi мумкин бўлган гап-сўзларни елкамдаги тешик хуржунга ташлаб кетаверардим).

Ҳеч қачон ёмон ҳукмини айтишга шошилманг. "Сиз ноҳонсиз!", "Сиз билмас экансиз!", "Ақлингиз жойидими ўзи", "Муттаҳамнинг ўзи экансиз", каби ҳукмлар дилга тигдек ботади. Битмайдиган дил яраларига мана шундай ҳукм-сўзлар сабаб бўлса, ажабмас. Уйлаб кўрайлик-а, аччиқ-заҳарханда билан гапириб биров одам яхши оқибат топганими?

Муқтаррама УЛУФ

Хурматли устозимиз Махфузахон ТОШМАТОВА!

Сизни таваллуд айёмининг, 40 ёта тўғилишининг билан иш қалбадан қўлайимиз. Сизга онавий бахт-саодат тилайимиз. Шафарқия ва машаққатли касбинингда омадлар ёр бўлсин, аён ўстозимиз.

Амир Темур номидаги 112-ўрта мактабнинг 6 "Г"- синф ўқувчилари

Хурматли онажонимиз, волидаи муҳтарамамиз МАЛИКА опа!

50 баҳорининг мувофак Сизга Олжодан соғлиқ, узоқ умр тилайимиз, Доммо дадажонимиз Нуриддин ака билан бахтли ҳаёт кечириб, барфа орзу илтимонингизда тиним.

Фарзандларингиз номидан ўғлингиз Кобилбек

Торт ва пишириқлар пиширишнинг оддий ва олий курсини ўргатаман. **Телефон: 162-67-86**

Замонавий «Элита» усулида пардалар тиканам ва тиқши усуллари ўргатаман. **Телефон: 162-67-86**

Озиш, семириш, ажин, қабзият, хуснбузарлардан фориг бўлишга ёрдам беримиз. Маълумот учун телефонлар: **74-71-29.** Соат 19 дан кейин.

Компьютерда кириллча ва лотинча ҳарф терувчи ходим керак. **Тел: 34-83-87**

Табиий дори-дармон маҳсулотлари билан сил, пес-мохов, бўгин, тери, канд хасталикларини, эркаклардаги жинсий ожизликни даволаймиз. **Тел: 75-43-38**

«ЎКТАМХОН» ўқув курси ўқишга таклиф этади

1. Тиқиш-бичиш - 6 ой. Бунда сиз аёлларнинг 100 дан ортиқ замонавий либослари, костюм-шим, бешик жиҳозларини тиқишни ўрганасиз.
2. Хамширалик - 6 ой. 4 ой ўқиш, 2 ой амалиёт машғулоти ўтилади.
3. Сартарошлик - 3 ой.
4. Тиббий массаж - 2 ой.
5. Торт ва турли хил пишириқлар - 2 ой.
6. Парда тиқиш - 1 ой.
7. Тўқувчилик - 3 ой.

Ўқишни тугатганларга диплом берилади.
Манзилимиз: Юнусобод тумани, 3-мавзе, 1-уй, 31-хона.
Мўлжал: Юнусобод бозори орқасида. Тел: 125-97-93 (кеч соат 17 дан кейин), 121-77-72, (кундузи соат 9 дан 18 гача), 125-35-18
Ўқиш март ойидан бошланади.

АЙБГА БУЮРМАСАНГИЗ... Қайда ўзи ўша бахт?

Аллоҳ таолонинг ўз бандаларига буюрган энг муҳим ишларидан бири - оила куришидир. Жамиятни оиласиз тасаввур қилиш мумкин эмас. Бу илоҳий қонуният.

Бухоролик қизман. Ёшим 22 да. Оилада 4 фарзандимиз. 3 қиз, 1 ўғил. Тўнғичи менман. Ўрта маълумотлиман. Қўлимда тиқувчилик ҳунарим бор. Турли урфдаги кўйлақлар, чопон тиканам. Шу ҳунарим туфайли ўзимга, оиламизга ва ўзгаларга ҳам фойда тегаяпти.

Ўрта бўйли, келишган қизман. Мен ҳам бошқа қизлар сингари ўз бахтимни топсам дейман.

Лекин, нега шу пайтгача бахти очилмаяпти, деб ўйланганлар. Совчилар келаяпти, лекин уларнинг ёши мен тенги, ёки мендан ёш, рўзгор ва оила бошқара олмайдиган, ота-она қарамоғида бўлган йигитлар. Мен мустақил рўзгор тебрата оладиган, қўлида касб-ҳунари бор, бўйи узун, келишган, олий маълумотли, ёши 25-28 да бўлган уйланмаган йигит билан турмуш куриш ниятидаман.

Ёш қиз мактуб ёзибди, деб айбга буюрмаслигингизни сўрайман.

Манзилимни қаердалигини тахририятдан билиб олишингиз мумкин.

МЕХРИ

Бухоро

ОГИР КУНДА МАЛҲАМ БЎЛСА...

Қўкон шаҳрида истиқомат қиламан. Менинг 26 ёшдаги бир ўғлим бор. Қадди-қомати келишган, ўзи ҳам боодоб, кўрган киши ҳавас қилса арзийди. Ҳамма ота-она ками биз ҳам уни бир олам азгу орзуларимизда вояга етказгандик. Шу мақсадда бошини иккита қилиб, уйли-жойли қилдик. Афсуски, орадан ҳеч қанча вақт ўтмай бутун умидларимиз чилпарчин бўлди...

Ўғлим хотини билан икки ой яшади. Бу орада келиннинг бўйида бўлгани ҳаммамизни шодлигимизга шодлик қўшди. Ҳомиладор келинимизни ҳаммамиз авайлашга интилардик. Аммо, «ишонган

тогда кийик ётмас», деганлари чин экан. Кўп ўтмай келинимиз ҳақида одамлардан турли хил гаплар эшитдик, унинг хиёнат йўлига киргани афсуски, ҳақиқат бўлиб чиқди. Эр-хотин яхшилик билан ажрашиб кетди. Аммо, ўғлим бу изтиробларга чидолмай, бутунлай тушқунликка тушиб қолди. Севган хотинининг хиёнатига чидолмай, руҳан чўқди.

Азиз ҳамюртларим, шундай оғир кунда ўғлимнинг дардига малҳам бўладиган, уни бахтли қила оладиган, оилам, уй-жойим дейдиган қўз бўлса, келин қилардим. Манзилим тахририятда.

И.

ПУФАК - ҚАВОЙИ ГАР ЭКАН

Кунларнинг бирида туш кўрибман. Тушимда турмуш ўртоғим катта пуфакка миниб олганча, осмонни фалакда учиб юрганмиш. У завқланиб учар, ён-атрофида қиё ҳам боқмасди. Уни ҳовлидан туриб кузатарканман, уч нафар болани бағрига босганча, ҳадеб: «Ишқилиб пуфак ёрилиб кетмай, эрим эсон-омон ерга кўнсин-да», - деб илтижо қилар, болаларим ҳам, ўзим ҳам

лаларимни олдимга солиб, қизлик уйимга келдим.

Орадан олти ойлар чамаси вақт ўтди. Кунларнинг бирида қайнонам қаттиқ бетоб бўлиб касалхонага тушди. Қайнонамни жарроҳлик операцияси куни хабар олгани кетаётган қайнотам ва қайним автофалокатга учраб, улар ҳам касалхонага тушишди.

Рўзгор ҳам, беморлардан хабар олиш ҳам ёлғиз хўжайиним зиммасига тушади. Бир ой ўтар-ўтмас ҳали уй, ҳали касалхона ўртасида елиб-югуриб эрим ҳолдан тойдим. Ўғлимнинг озиб-тўзиб кетганига қараб қайнонам ич-ичидан эзилади.

Оила бошига тушган кўргуликларга ўзини айбдор ҳис қилади.

Ўғлига: «Хотининг билан бориб ярашгин. Болаларингни етим қилма», -дея қаттиқ тайинлайди. Эрим қошимга бош эгиб келди. Болаларим оталари бағрига отилишди. Биз ярашдик. Шундай қилиб яна қайнонам шарофати билан оиламиз тикланди.

ТОХИРА

Туш таъбирномаси

Бу тушни кўрган куним қариндошимизни тўйига отланган хўжайиним билан арзиманг баҳона сабаб қаттиқ уришиб қолдик. Орага қайнонам кўшилди. Жанжал катталашгач, онаси эримни менга қарши қайради. Шў пайт эрим беихтиёр: «Жавобингни бердим, йўқол бу уйдан», - деб юборди.

Уч уй иллик турмушимиз, ҳатто ўртадаги фарзандлар тақдирини ҳам уларни ўйлантирмагани менга алам қилди. Бо-

роҳлари ҳам машинадан тушиб қолишибди. Бошқа йўловчи машинани тўхтатиб, ҳаммалари чиқиб олишибди. Тўйга етай деб қолганларида, йўлда бир машина жарликка ағдарилиб тушганини кўришибди.

ҲАММА НАРСАДАН ХАВАРДОР БЎЛАРКАНЛАР

Қариндошларимиздан бири - Робия ая саксон ёш умр кўрган эдилар. Аягоннинг ҳикояларидан бирини сизларга айтаман.

Қўшни кишлоққа келин бўлиб тушганларидан кейин беш ой ўтгач, бу қариндошлариникига оилавий бўлиб тўйга боришадиган бўлишибди.

У пайтларда ҳали автобуслар деярли йўқ, усти очик юк машиналарда юрилар экан.

Робия аялар бораётган тўй учта кишлоқ нарида бўлиб, тоғ ён бағрида экан. Кишлоқ кўчасидан ўтиб бораётган машинага аянинг қайноталари қўл кўтарганида машина тўхтабди. Ҳамма чиққан машинага қандайдир ғайритабиий куч Робия аяни чиқишига йўл қўймабди. Ая бошқа машинада боришини айтибди, буни кўрган ҳам-

роҳлари ҳам машинадан тушиб қолишибди. Бошқа йўловчи машинани тўхтатиб, ҳаммалари чиқиб олишибди. Тўйга етай деб қолганларида, йўлда бир машина жарликка ағдарилиб тушганини кўришибди.

Бу - ўша Робия ая чиққиси келмаган машина экан.

Юз берадиган нохуш, ё қувончли воқеа-ҳодисаларни олдиндан сезиш қобилияти Робия аяда умрининг сўнгигача сақланиб қолганди.

Робия ая қайси қариндошлари вафот этса тушларида аён бўлиб, уйларига хабар келмасдан олдин оғоҳ бўлиб ўша ерда ҳозир у нозир бўлар эканлар.

Саидмурод САИДАҲМАД

«КАМОЛОТ-КОМПЮТЕР» БИЗНЕС МАКТАБИ

Куйидаги ўқув курсларига таклиф қилади.

Бир ойлик курсларга:
1С: Бухгалтерия дастури билан ишлаш таълими; Видео операторлари курси; INTERNETга ўқитиш.

Икки ойлик курсларга:
Замонавий бухгалтерия ҳисоби; Банк иши; Компьютерда ишлаш таълими (WINDOS 95, MS OFFISE 97, ЭЛЕКТРОН ПОЧТА); Дастурлаш тиллари; Сартарошлик курси; Професионал фотоаппарат.

Уч ойлик курсларга:
Ҳисобчилар, компьютер таълими билан бирга; Инглиз тили (бошловчилар ва давом эттирувчилар учун); Компьютер билимлари; Банк иши ва компьютер.

Тел: 41-33-96, 58-48-50

Курсларни тугатгандан сўнг диплом берилади.
Манзилимиз: Тошкент. Навоий кўчаси-9, «Пищепром» лойиҳа институти биносининг 4-қавати. (ТРАСТБАНКнинг ёнида.)

«ХОЛИС-УМИД» ФИРМАСИ курсларга қабул қилади:

Бу ерда Бурдадаги энг сўнги модалар асосида осон ва тез мукамал бичиб-тиқишни ўрганиб олишингизда сизга малакали дизайнерлар - ўз иш соҳасини уста мутахассислари ҳолисона ёрдам бериладар.

2-ойлик
Торт ва салат (Европа усулида, бурда бўйича).
Массаж (ёш болалар ва катталар учун).
Эркаклар костюм-шим.
Аёллар костюм, плаш, пальтоси.
Косметология (амалиёт билан).

3-ойлик
Бичиш-тиқиш (сиз хоҳлаган фасонда).
Акушерлик (амалиёт билан).
Сартарошлик (амалиёт билан).
Парда-поквивал (замонавий Элита усулида).
Инглиз тили (бошловчи ва давом эттирувчилар учун).
Хамширалик.

Диққат! ХОЛИС-УМИД фирмаси тезкор махсус кичик гурӯҳларга (3-4 кишидан иборат) қабул эълон қилади ва ўқитади, бунда сиз ҳар куни 1 ой давомида фирмани ҳар бир курсини умумий ўзлаштирасиз.
Битирганларга диплом берилади.

1-МАНЗИЛ: «Халқлар Дўстиги» метроси. Олмазор массиви, 14-уй, 126-хона, 6-йўлак. **2-МАНЗИЛ:** «Буюк ипак йўли» метроси бекати. Зеленьский кўчаси, 12-уй. **Тел: 47-09-52, 45-98-96, 162-30-84.**

«ДИЛОРОМ» ўқув маркази таклиф этади

2 ойлик
1. Компьютер билимлари.
2. Замонавий бухгалтерия ҳисоби.
3. Зардўзлик - Бухороча.

3 ойлик
1. Компьютерда бухгалтерия ҳисоби.
2. Инглиз тили (бошловчилар ва давом эттирувчилар учун).
3. Тиқиш-бичиш, моделлаштириш (енгил ва устки кийимлар).
4. Замонавий пардалар тиқиш.

Манзил: Абай кўчаси, 4 «А»-уй, 1-қават, 114-хона.
Мўлжал «Алишер Навоий» метро бекати.
Тел: 144-03-25, 23-84-15

«ЭМЛАШНИ КИМ КАШФ ҚИЛГАН

Бундан неча йиллар аввал кишиларга, хусусан гўдакларга энг кўп зарар етказадиган касалликлардан бири «чечак» бўлган. Бу ҳақда бир қанча алломалар ўзларининг оила ва бола саломатлиги тўғрисидаги рисоаларида ҳам айтиб ўтишган. Бу юкумли касаллик башарият бошига **Билиб қўйган яхши** риға доначалар чиқади.

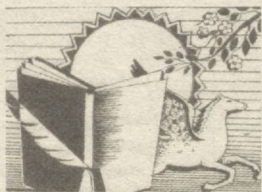
Бундан неча йиллар аввал кишиларга, хусусан гўдакларга энг кўп зарар етказадиган касалликлардан бири «чечак» бўлган. Бу ҳақда бир қанча алломалар ўзларининг оила ва бола саломатлиги тўғрисидаги рисоаларида ҳам айтиб ўтишган. Бу юкумли касаллик башарият бошига **Билиб қўйган яхши** риға доначалар чиқади.

дан ҳисобланган. Ушбу касаллик билан оғриган болага эътиборсизлик қилинса, у болани ўлдиради, ё кўр қилади ёки бўлмаса юз-чехрани хунуллаштириб юборади. Бу эса, айниқас қизлар учун катта бахтсизлик эди. Ушбу касалликка чалинган бола билан қирқ кунгача даволовчидан бўлак ҳеч қандай мулоқотда бўлмаган. Лекин ҳажимлар бу касалликка қарши чора топишган. Бунинг чораси эмлаш эди. Эмлаш усулини исломнинг буюк табиби Абу Бакр Розий кашф қилиб, башариётга тақдим этган. Лекин у кашф этган усул ҳам бутунлай хавф-хатардан холи эмасди. Яъни касалликка чалинган боланинг чечак сувидан боланинг териси остига юборилади. Бу усул эса баъзан ўша икки болани ўлимига олиб келади. 1897 йил Жаннэра деган инглиз доктори янги эмлаш усулини кашф қилади: Сигирларнинг елини атрофида хуснбузарга ўхшаш доначалар чиқади. У сигир чечаклари эди. Сигир соғадиган одамларга соғитиб берилганда, унинг терисидан **Билиб қўйган яхши** риға доначалар чиқади.

Масаланинг моҳияти шундаки, қўлларига сигирдан доначалар ўтган шахс бошқа чечакка чалинмайди. Табиб Жаннэра бунга аҳамият бериб, тажрибадан ўтказди. Ва кимни терисига сигир чечакнинг сувидан эмланса, у одам ҳеч қанча чечакка чалинмайди, деб эълон қилади.

Дарҳақиқат, бу тиббининг дастлабки кўринишлари эди. Бизга кичкинагина кўринган ана шу кашфиёт жаҳон тиббиёти фанига улкан ҳисса қўшди. Ва яна улкан чўққилар сари еталади. Ҳозирги тиббиёт соҳасининг шу даражга етишишида ушбу яратилган усулнинг ҳам хизматлари бекиёсдир.

Бахтиёр ЁҚУБОВ, ЎЗМУ талабаси

СИЗ СУЙГАН КУЙЛАРГА СИГИНИБ ЎТАЙ...

Фунчадай сўзларми нахотки гулим. Овунамас умиди ўлмаган кўнглим, Дунёлар кулган ул дамларни сўрдим, Сенсиз қандоқ ахир яшайди кўнглим? Олдидан орзулар тоглаб ўтади, Бир кибор кўнглингни тиглаб ўтади, Сочларим сочилиб йиглаб ўтади, Сенсиз қандоқ ахир яшайди кўнглим? Сен-азоб, нозингдан кечгинг келмайди, Мен-магрур севгимдан кечгим келмайди, Азобдан садбора кечгим келмайди, Сенсиз қандоқ ахир яшайди кўнглим? Тунларга сизингсам, юлдузимда-сан. Нурларга йўғрилсам, ох, изимда-сан. Ўзимни алдаган ҳар сўзимда-сан, Сенсиз қандоқ ахир яшайди кўнглим? Йўқми, бошимиздан танга отар кун, Мехринг, сеҳринг боғлиқ белбоғ тортар кун. Сен тахтдасан ҳануз, мен дорда нечун? Сенсиз қандоқ ахир яшайди кўнглим? Сенсиз яшолмайди, яшолмас кўнглим!

КАТТИҚ СОҒИНГАНДА

Мен сизни соғиниб кетган дамимда Сиз суйган куйларга сизиниб ўтай. Сизни тушларимда кўрай камида, Ва ўнда айтмаган сўзларим айттай. Ахир сизни мен учун яратмиш Оллоҳ, Бандасин орзусин синдирманг чил-чил. Гар бирдан йўқотсам ким менга паноҳ? Кимга ҳам керак бу нозик ниҳол дил? Сизсиз кўз олдимда маъвосиз туйсам, Безор дилимга мунчасиз золим. Бу офтоб тўймаган дунёдан тўйсам, Яна топгим келмас севгимга ўлим! Каттиқ соғиниблар кетган дамимда Сиз суйган куйларга сизиниб ўтай...

ТОЛЕБИМГА

Кимнинг кўнглида мен бекинган хаёл, Кимнинг қисматида қийнамас савол, Умир-кун ва тундир ўтар югурик, Пешонами ўқи, бир бахтли шерик. Салқин сахарларнинг озори-орзум, Сочларим тўзгийди юзимда нозли, Тахайюл учирар гуллар баргидек, Пешонами ўқи, бир бахтли шерик. Умид, бўртиб турган куртаклар кулар, Энг сўлим саболар саломга келар Баҳорим. Оқ рўмол ташлаган ўрик, Пешонами ўқи, бир бахтли шерик. Эртанинг эркалар офтоби - анвар, Сандикда суюмли сен хоби - анвар, Тоза тилак тафти тутайди тирик Пешонами ўқи, бир бахтли шерик.

ЭРТАКНИ ЭСЛАБ

Сусамбилнинг сойларидан сайрон-сайрон кечганим, Ёсуманлар дилгинасин доғладингми, лайлакжон. Кўҳижофинг суваридан қониб-қониб ичганим, Бахт шофосин қанотинга боғладингми, лайлакжон. Мезон чоғи - кетар вақтинг тилларингда кўрганинг, Ўша таниш том устидан пастлаб ўтгин, лайлакжон. Бир тоза қалб боғларидан ҳавас қилиб терганинг, Қизил гулдан ҳовлимизга ташлаб кетгин, лайлакжон. Ўзбегимнинг пок кўкидан пок ҳавони олма-о, Бахт келтиргин сени интиқ кутарларга, лайлакжон. "Олтин тарвуз" ишқи билан қанот қоқиб толма-о, Бахт уругин бергин ердай камтарларга, лайлакжон.

Садоқат ЧИНМИРЗАЕВА

Нурота тумани

Мадина меҳмонхонанинг 102 рақами ёзилган эшиги олдига келиб, таратдулланиб қолди. Кейин таваккал қилиб, эшикни тақиллатди. Хона эшиги очилиб, ичкаридан бугдойранг, бодомқовоқ, истаралигина жувон кўринди. Мадина бирдан талмовсираб қолди. Бояги журъати бир зумда уни тарк этди. Дабдурустдан аёлга салом берди-да, нима дейишини билмай туриб қолди. Жувон унга савол аломати билан қараб, эшикни ёпишга чоғланди. Мадина шунда ўзига келди. Тилига дастлаб келган сўзни айтди:

- Воҳид ака шу ерда турадиларми?
- Ха, шу ерда турадилар, - деди аёл, - сиз кимлари бўласиз?

Мадина нима дейишини билмай тугилиб қолди.

- Менми... мен... сингиллари бўлман!
Шу сўз оғзига келди-ю, енгил нафас олди.

У Мадинани хонага таклиф этди. Мадина кирайми-кирмайми деган хаёлда аста останада ҳатлади-ю, рўпарадаги креслога чўкди. Ҳамма қулайликларга эга люкс хона экан. Мадина негадир ўзини хотиржам тутаётганлигига ўзи ҳам ҳайрон қолди. Бунча матонат унга қаердан келди?

- Келинг, танишиб олайлик, менинг исмиМ Мадина, сизники-чи?
- у беҳитиёр жувонга мурожаат қилди.
Аёл иккиланмай жавоб берди:
- Фазилат.

Аёлниг дадил жавоби Мадинанинг гашини келтирди ва кетмакет саволлар тилига ёпирилиб келди.
- Сиз ҳам шу ерда турасизми? Сиз Воҳид акага ким бўласиз?
- Биз Воҳид акам билан анчадан бери бирга яшаймиз. Илҳомжон деган беш ёшли ўғлимиз ҳам бор. Бу сўзларни эшитиб Мадинанинг устидан биров бир челақ совук сув тўки юборгандай бўлди. Бувун вужудини титроқ эгаллади...

Эрининг дам олишга қандайдир ҳаяжон билан жўнагани ёдига тушди. Кўнглига ўшанда шубҳа тушганди. Одатда ҳар йили дам олишга бирга боршарди. Нима учундир

эри бу йил Мадинанинг меҳнат таътилига чиқишини кутмади. Жўнаб кетганидан кейин ҳам бир hafta ўтди ҳамки, унга кўнгирик қилмади. Шундан сўнг Мадина чидаб туролмай, ишхонасидан рўхсат олди-ю, эрининг изидан жўнади.

Улар ҳар йили Сочида дам олишарди. У ерда анчагина таниш-билишлар орттиришганди. Мадина ўйлаб ўтирмай тўғри дугонаси Вальяникига борди. Лекин дугонаси у билан одатдагидан бошқачароқ муомала қилди. Нимадир демоқчи бўлди-ю, аммо таратдулланиб кўзини олиб қочди. У Валадан эрини сўради. Дугонаси Воҳиднинг бу ерга учиб келган кун, шу ерда ётди қонганини, эртасига эса меҳмонхонадан жой олганини айтди-ю, жим бўлиб қолди.

Мадина унинг ниманидир яшираётганини сезиб, юраги орқасига тортиди.
- Бирон гап борми, айтавер кўркмай, - деди у.
Шунда Валя:

- У ёлғиз эмас, бир аёл билан бирга

олиша-олиша меҳмонхонага етиб келганини ҳам билмай қолди. У энди бир нарсага қатъий аҳд қилганди: "Агар бу гап чин бўлиб чиқса, ўзимни ортиқ обқоти қилдирмайман! Ундан воз кечаман!".

Балки Мадина шунинг учун ҳам Вальянинг гаплари рост бўлиб чиққанда ҳам, рақибаси билан гаплашганда ҳам хотиржам эди.
- Ўғлингиз қани? - деб сўради у Фазилатдан.

- Ойим билан қолди, - деб жавоб берди аёл.

Фазилат ўрнидан турди. Диванинг ёнбошида эрининг таниш спорт кийимига кўзи тушиб юраги шув этди. Мадинани кийимга қараб турганини кўриб, Фазилат уни олди-да, шифоньберга солди. Унинг бу ҳаракатидан Мадинанинг юрагидан алланима ўзилиб тушгандай бўлди. Бориб, кийимни аёлниг кўлидан "бер менга!" - деб тортиб олишга сал қолди. Ўзини аранг тутди. Нима бўлганда ҳам эри эди-ку, болаларининг отаси, умр йўлдоши!

Шу пайт эшик очилди. Эшикда басавлат эри кўринди. Мадинани кўриб жойида жим қотиб қолди. Ниҳоят эри:

- Топиб келибсиз-да,- деди.
Мадина индамади. Орага сукут чўкди.

- Мени кечиринг, - деди дабдурустдан. - Мен бу аёл билан яқинда танишдим, раҳмим келди. Ишонмасангиз ўзидан сўранг, - деди.
Аёл ҳайратда қолди.
- Ха, ха яқинда танишдик...

Эри шошапиша, ораларида ҳеч қандай жиддий муносабат йўқлигини айтди. Агар эрининг гаплари рост бўлса, орада бола борлиги ёлгон эканда. Аёл унга ўзининг орзуларини сўзладимикин? Базиллар шундай бўлади-ку, хаёллари билан яшайди. Унинг негадир аёлга раҳим келди. "Бечора..." Рухи тетиклашди. Охишта ўрнидан турди.

- Воҳид ака, мана айтганингиздай, кўзим билан кўрдим, кўлим билан тутдим. Хайр сизларга...
У шундай деди-ю, хонадан отилиб чиқди. Энди бу хонада бир лаҳза ҳам туролмасди. Эри чақирганча унинг изидан югурди. Кўчага чиқди, муолишга бориб нафас ростлади. Хаёлида мана шу шеъринг сатрлар чарх урарди:

Сенинг озорларингдан бу дилим вайрон,
Неки вайрон, мисли шафакдур қизил қон.

Ох, бу кунлар борми эди тақдиримда,
Бу аламлар қолар менинг дил торимда...

Халима ЮСУПОВА

Ҳикоя

турибди, - деди.

Бу сўзлар уни юрак-юрагини ларазага солди. Ахир Мадина бу ерга самолётда келаётганида ҳам, таксига ўтирганда ҳам ишқилиб юрагимдаги гумонларим нотўғри чиқсин, деб Худодан илтижо қилиб келганди. Борди-ю гумонларим тўғри чиққудай бўлса, қандай чидайман, дея дили нола қиларди. Мана тўғри чиқди... Нахотки шу гаплар рост бўлса?! Кўзидан оққан шашқатор ёшлар юзларини ювди. Дугонаси нима қилишини билмай, йилгама, у сенинг тирноғингга ҳам арзимайди, дея юпатишга уринарди.

Орадан қанча вақт ўтди, билмайди, у шартта ўрнидан турди. Мадина бир қарорга келганди. У эрининг қайси меҳмонхонага тушганини сўради. Ахир у эрининг ноҳужа ҳаракатларини сезиб шама қилганда баланд келарди-ку. "Олддин кўзинг билан кўриб, қўлинг билан ушла-да, кейин гапир!" - дерди. Мана бу гаплар ҳақиқат бўлиб чиқди. Ана энди эри нима деркин?

Мадина хаёлида шу ўйлар билан

«Оила ва жамият» газетаси тахририяти Хулқар Олимжоновнага турмуш ўртоғи Омон ТОШМУҲАМЕДОВнинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Оила ва жамият

Мақолада келтирилган фактлар, воқеалар, маълумотлар учун муаллиф жавобгар ҳисобланади.

Муаллиф фикри тахририят нуқтаи назаридан фарқ қилиши мумкин. Фойдаланилмаган кўлэмалар таҳлил қилинмади, муаллифларга қайтарилмайди, ёзма жавоб қилинмайди.

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САИДОВА

Қабулхона: (Тел. ва Факс) 133-28-20
Бош муҳаррир ўринбосари: 133-04-35
Котибият, хатлар: 34-25-46
Табриқлар, эълонлар: 133-04-50

МАНЗИЛИМИЗ:
Тошкент - 700000
Амир Темури кўчаси,
1-тор кўча, 2-уй.

«Шарк» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонаси. Манзил: Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.
Босишга топшириш вақти - 20.35
Босишга топширилди - 20.00

Газета тахририят компьютер базасида терилди ва саҳифаланди.

ХОМИЙ: «Матбуот таркатувчи» Акционерлик компанияси

ОБУНА ИНДЕКСИ - { якка обуначилар учун 176
ташқилотлар учун 177

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида № 33 рақам билан рўйхатга олинган.
Буюртма Г - 2026
Формати А-3, ҳажми 2 босма тобоқ.
Баҳоси эркин нарҳда.
Рассом — Н. ХОЛМУРДОВ.
Нашр учун маъсул муҳаррир — Б. САЙИДАЛИЕВА.
Навбатчи — М. СОДИҚОВ.